

Мемоари "Permanent Record" Едварда Сноудена, којег неки сматрају узбуњивачем херојем док га влада САД оптужује за издају, нуде увид у искуства која су га довела до разоткривања тајних програма надзора америчких обавештајних служби, али и упозорења о могућностима даљих злоупотреба технолошког напретка, пишу светски медији, преноси Радио слободна Европа.

"Permanent Record" вероватно неће променити ничије мишљење о Сноудену, али кад је реч о приватности, слободи говора и Уставу, његова прича разјашњава који су улози, оцењује Њујорк тајмс.

Због откривања тајних програма сакупљања података с телефона и активности на интернету америчких грађана, као и о прислушкивању страних лидера, Сноудена је администрација претходног председника САД Барака Обаме прогласила издајником и оптужила га за кршење закона о шпијунажи, одузевши му пасош, чиме је практично заробљен у Москви, где од тада живи.

Сноуден, истиче Њујорк тајмс, тражи од читаоца да се запита шта значи што су подаци о нашим животима сакупљени и сачувани на компјутерском фајлу, доступни не само сад, већ потенцијално заувек; да ли тако поверљив рад треба давати приватним уговорачима; шта повлачи за собом ефективан надзор док је јавност у мраку; и када забринутост за националну безбедност може склизнути у неконтролисану власт.

Позив дужности и патриотски педигре добили су приоритет у Сноуденовом опису мотива за обелодањивање тајних програма надзирања, али његова књига такође

упозорава на опасности масовног надзирања које долазе с технолошким напретком, посебно како се вештачка интелигенција стапа с капацитетима надзирања, пише Гардијан.

"Permanent Record" је Сноуденов покушај одговора на питања шта је урадио и како назад, управо кроз нешто што он сам, како истиче Гардијан, сматра неугодним и антитетичким: кршењем сопствене приватности и отварањем онога што назива "празна зона која се налази изван досега државе".

Тај простор је чувао шест година, али његов опис искустава који су га довели до значајне одлуке, заједно с детаљима о породичном пореклу, служе као снажна одбрана од оптужби да је издајник, оцењује лист.

Књига такође нуди подсетник да је обелодањивање масовног надгледања и обимног скупљања личних података важно сада као што је било 2013. и још више, тврди Сноуден, имајући у виду да су приватне компаније сада постале нова чудовишта прикупљања података.

Сноуден долази из породице патриота – један деда му је био контраадмирал, отац је радио за обалску стражу, а мајка је радила у НСА. У младости се заинтересовао за компјутере и био је опседнут очевим Комодором 64, а с појавом интернета је сваки слободан тренутак проводио онлајн, учећи како да кодира и како да разбија кодове.

После терористичких напада 11. септембра 2001, придружио се војсци. Сада каже да се највише каје због своје "рефлексне, неупитне подршке" одлуци да се покрене рат после напада и како је то довело до "тајних мера, тајних закона, тајних судова и тајних ратова".

New! Permanent Record [#Audiobook](#) | Edward Snowden | [@AudibleUK](#)
Free with trial - <https://t.co/jl5sfCrLij>
Purchase - Permanent Record <https://t.co/f2aJUap0XW> [#PermanentRecord](#) [@Snowden](#) [#AudioBooks](#)
pic.twitter.com/VvRg7ImV4F

— Audible Deals (@AudiobookDeal) [September 17, 2019](#)

За тај паралелни универзум је сазнао радећи за различите обавештајне службе на унапређењу прастарих информатичких система. Велики тренутак је дошао када је питан да састави презентацију кинеских "потпуно запањујућих" капацитета надзирања. Када је то урадио, схватио је да гледа у "огледало и види одраз Америке", па је желео да установи да ли су његови страхови основани. Љут због свог открића копирао је документа о најшокантнијем програму скупљања података на малу сим картицу коју је прокријумчарио из зграде НСА.

Сноуден је на крају одлучио да не буде одан агенцијама за које је радио, већ јавности коју је требало да штите, указује Гардијан и истиче да је осетио да су обични грађани издани и да он има дужност да објасни како.

С друге стране, часопис Њујоркер оцењује да Сноуденови мемоари не решавају кључна питања његовог случаја узбуњивача – "Permanent Record" је аутобиографија гејмера, испијених очију прикованих за екран и жељног невидљивости.

Критичари Сноудена оптужују за извлачење и изокретање, а присталице га виде као светионик искрености и племенитости неспорног интегритета, указује Њујоркер уз оцену да ће читаоци бити подељени и око његових мемоара, из којих неће сазнати много осим како изгледа ум гејмера, пошто већи део књиге бележи, не Сноуденова открића и њихове последице, већ његово детињство, адолесценцију и ране године одраслог доба, игру по игру, од Нинтенда до НСА.

Сноуден је контроверзна личност, а узбуњивање, како Сноуден описује шта је урадио, спорно је питање, посебно кад је реч о обавештајним операцијама, оцењује Њујоркер. Већи део контроверзи у Сноуденовом случају тиче се нечега што изгледа као питање мишљења – да ли је патриота или издајник, оцењује Њујоркер, додајући да дилема патриота-издајник ипак не би требало да је питање мишљења, али је закон нејасан.

Људи који сматрају Сноудена патриотом тврде да је разоткривање масивног програма надзора НСА услуга јавности и херојски чин, док они који га сматрају издајником тврде да су његова открића уназадрила америчке противтерористичке операције и да су угрожени обавештајни агенти САД и њихови извори широм света.

Ако је Сноуден патриота, онда заслужује заштиту као узбуњивач, али је проблем што је потписао заклетву да неће одавати државне тајне, а закон о заштити узбуњивача не штити људе који откривају поверљиве информације. С друге стране, ако је Сноуден издајница, министарство правде је у праву што га је оптужило по закону о шпијунажи, осим што не делује да је био шпијун - ФБИ верује да је Сноуден радио на своју руку.

"Permanent Record" не решава та питања нити показује много интересовања за њих, наводи њујоршки часопис, преноси РСЕ.

(Бета)